

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 121/17

Λουξεμβούργο, 14 Νοεμβρίου 2017

Απόφαση στην υπόθεση C-165/16
Toufik Lounes κατά Secretary of State for the Home Department

Υπήκοος κράτους εκτός της ΕΕ, ο οποίος είναι μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, μπορεί να έχει δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος στο οποίο διέμενε ο εν λόγω πολίτης, πριν αποκτήσει την ιθαγένεια του κράτους αυτού επιπλέον της αρχικής του ιθαγένειας

Οι προϋποθέσεις παροχής αυτού του δικαιώματος διαμονής δεν πρέπει να είναι αυστηρότερες από τις προβλεπόμενες στην οδηγία για το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης

Ο Toufik Lounes, αλγερινής ιθαγένειας, εισήλθε στο Ηνωμένο Βασίλειο το 2010 με τουριστική θεώρηση εισόδου διάρκειας έξι μηνών. Στη συνέχεια, παρέμεινε παρανόμως στη βρετανική επικράτεια. Η P. N. García Ormazabal, Ισπανίδα υπήκοος, μετέβη για σπουδές στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1996. Έκτοτε διαμένει εκεί και, από το 2004, εργάζεται εκεί με πλήρες ωράριο. Το 2009 απέκτησε τη βρετανική ιθαγένεια με πολιτογράφηση, διατηρώντας παράλληλα την ισπανική της ιθαγένεια.

Το 2014, ο T. Lounes και η P. N. García Ormazabal συνήψαν γάμο. Μετά τον γάμο τους, ο T. Lounes ζήτησε, ως μέλος της οικογένειας υπηκόου του ΕΟΧ (Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου), να του χορηγηθεί άδεια διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Με έγγραφο της 22ας Μαΐου 2014, ο Βρετανός Υπουργός Εσωτερικών γνωστοποίησε στον T. Lounes ότι απέρριπτε το αίτημά του. Το έγγραφο αυτό ανέφερε ότι, σύμφωνα με τον βρετανικό νόμο για τη μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη της οδηγίας σχετικά με το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης¹, η P. N. García Ormazabal δεν λογιζόταν πλέον ως «υπήκοος του ΕΟΧ», από τότε που απέκτησε τη βρετανική ιθαγένεια. Ο T. Lounes δεν μπορούσε, συνεπώς, να λάβει άδεια διαμονής ως μέλος της οικογένειας υπηκόου του ΕΟΧ.

Ο T. Lounes άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης της 22ας Μαΐου 2014 ενώπιον του High Court of Justice (England and Wales) (ανώτερου δικαστηρίου, Αγγλία και Ουαλία). Το δικαστήριο αυτό, έχοντας αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητα της απόφασης αυτής και της βρετανικής νομοθεσίας προς το δίκαιο της Ένωσης, υπέβαλε στο Δικαστήριο το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, καταρχάς, ότι η οδηγία δεν παρέχει κανένα αυτοτελές δικαίωμα στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι κράτους εκτός της ΕΕ, αλλά μόνο δευτερογενή δικαιώματα απορρέοντα από τα δικαιώματα που έχει ο συγκεκριμένος πολίτης της Ένωσης από την άσκηση του δικαιώματός του ελεύθερης κυκλοφορίας.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την οδηγία, φορείς των παρεχόμενων με αυτή δικαιωμάτων είναι οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι μεταβαίνουν ή διαμένουν σε «κράτος μέλος άλλο από εκείνο του οποίου είναι υπήκοοι» καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους που

¹ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/CEE, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77).

τους συνοδεύουν ή μεταβαίνουν στο κράτος αυτό για να εγκατασταθούν μαζί τους². Περαιτέρω, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η οδηγία, η οποία καθορίζει τις προϋποθέσεις ασκήσεως του δικαιώματος των πολιτών της Ένωσης να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, δεν διέπει τη διαμονή των πολιτών της Ένωσης στο κράτος μέλος του οποίου έχουν την ιθαγένεια, καθόσον οι πολίτες αυτοί έχουν, βάσει αρχής του διεθνούς δικαίου, δικαίωμα διαμονής στο κράτος αυτό, το οποίο δεν μπορεί να εξαρτηθεί από προϋποθέσεις. Συνεπώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η οδηγία διέπει αποκλειστικώς και μόνον τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής πολίτη της Ένωσης σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί, συνεπώς, να στηριχθεί σ' αυτήν δευτερογενές δικαίωμα διαμονής των υπηκόων κράτους εκτός της ΕΕ, που είναι μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, εντός του κράτους μέλους του οποίου την ιθαγένεια έχει ο πολίτης αυτός.

Επομένως, μολοντί εν προκειμένω δεν αμφισβητείται ότι η P. N. García Ormazabal άσκησε το δικαίωμά της ελεύθερης κυκλοφορίας όταν εγκατέλειψε την Ισπανία για να μεταβεί στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1996 και ότι είχε την ιδιότητα του «δικαιούχου», κατά την έννοια της οδηγίας, έως ότου απέκτησε τη βρετανική ιθαγένεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η P. N. García Ormazabal διαμένει έκτοτε σε κράτος μέλος του οποίου έχει την ιθαγένεια και ότι έχει στο συγκεκριμένο κράτος, βάσει του διεθνούς δικαίου, δικαίωμα διαμονής το οποίο δεν μπορεί να εξαρτηθεί από οποιαδήποτε προϋπόθεση.

Το Δικαστήριο αποφαινεται, συνεπώς, ότι, **από τη στιγμή που η P. N. García Ormazabal απέκτησε τη βρετανική ιθαγένεια, η οδηγία δεν είναι πλέον δυνατό να διέπει τη διαμονή της στο Ηνωμένο Βασίλειο και, επομένως, η οδηγία αυτή δεν έχει πλέον εφαρμογή στην περίπτωση της.** Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από το γεγονός ότι η P. N. García Ormazabal έκανε χρήση του δικαιώματός της ελεύθερης κυκλοφορίας, μεταβαίνοντας και διαμένοντας στο Ηνωμένο Βασίλειο και διατηρώντας παράλληλα την ισπανική ιθαγένειά της επιπλέον της βρετανικής ιθαγένειας, διότι, αφότου απέκτησε την ιθαγένεια αυτή, η P. N. García Ormazabal δεν διαμένει πλέον σε «κράτος μέλος άλλο από εκείνο του οποίου είναι υπήκο[ος]», κατά την έννοια της οδηγίας, και δεν εμπίπτει, συνεπώς, πλέον στην έννοια του «δικαιούχου» κατά την οδηγία αυτή. **Κατά συνέπεια, ο συζύγος της T. Lounes δεν μπορεί να έχει δευτερογενές δικαίωμα διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της οδηγίας.**

Εντούτοις, το Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να εξεταστεί εάν μπορεί να αναγνωριστεί στον T. Lounes **δευτερογενές δικαίωμα διαμονής σ' αυτό το κράτος μέλος βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ**, το οποίο προβλέπει ότι κάθε πολίτης της Ένωσης έχει δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών. Συναφώς, υπενθυμίζει ότι **υπήκοος κράτους εκτός της ΕΕ, ο οποίος είναι μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να έχει δευτερογενές δικαίωμα διαμονής δυνάμει της διατάξεως αυτής, όταν η παροχή του εν λόγω δικαιώματος είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική άσκηση από τον συγκεκριμένο πολίτη της Ένωσης του δικαιώματός του ελεύθερης κυκλοφορίας και των δικαιωμάτων που ο πολίτης αυτός αντλεί από την ως άνω διάταξη.**

Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι, για να έχουν πρακτική αποτελεσματικότητα τα δικαιώματα που παρέχει στους πολίτες της Ένωσης το άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και, ειδικότερα, το δικαίωμά τους να έχουν ομαλή οικογενειακή ζωή στο κράτος μέλος υποδοχής, έχοντας στο πλευρό τους τα μέλη της οικογένειάς τους, επιβάλλεται ένας πολίτης ευρισκόμενος στη θέση της P. N. García Ormazabal να διατηρεί στο κράτος μέλος υποδοχής το δικαίωμα αυτό, μετά την κτήση της ιθαγένειας του εν λόγω κράτους μέλους επιπλέον της αρχικής του ιθαγένειας, και, ειδικότερα, να έχει τη δυνατότητα οικογενειακής ζωής με τον σύζυγό του υπήκοο τρίτου κράτους, διά της παροχής στον εν λόγω υπήκοο του δευτερογενούς δικαιώματος διαμονής.

Συναφώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι κάθε άλλη αντίθετη ερμηνεία, αφενός, θα κατέληγε στη μεταχείριση της P. N. García Ormazabal με τον ίδιο τρόπο όπως στην περίπτωση Βρετανού πολίτη ο οποίος ουδέποτε εγκατέλειψε το Ηνωμένο Βασίλειο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το

² Βλ. άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38.

γεγονός ότι άσκησε το δικαίωμά της ελεύθερης κυκλοφορίας διά της εγκαταστάσεώς της στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ότι διατήρησε παράλληλα την ισπανική ιθαγένειά της. Αφετέρου, αν γινόταν δεκτό ότι ένας πολίτης της Ένωσης, ευρισκόμενος στη θέση της P. N. García Ormazabal, πρέπει να στερηθεί το δικαίωμά του να έχει μια ομαλή οικογενειακή ζωή στο κράτος μέλος υποδοχής, επειδή θέλησε διά της πολιτογραφήσεώς του σ' αυτό το κράτος μέλος να ενσωματωθεί ακόμη περισσότερο σ' αυτό, τούτο θα αντέβαινε στη λογική της προοδευτικής ενσωματώσεως στην κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής, την οποία ενθαρρύνει το άρθρο 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι ένας υπήκοος κράτους εκτός της ΕΕ, ευρισκόμενος στη θέση του T. Lounes, μπορεί να έχει δευτερογενές δικαίωμα διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, υπό προϋποθέσεις οι οποίες δεν πρέπει να είναι αυστηρότερες από τις προβλεπόμενες στην οδηγία για την παροχή του δικαιώματος αυτού σε υπήκοο κράτους εκτός της ΕΕ, ο οποίος είναι μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που άσκησε το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας εγκαθιστάμενος σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του οποίου έχει την ιθαγένεια.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106